

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/106255,Eugeniusz-Gedymin-Kaszynski-Zygmunt.html>

Eugeniusz Gedymin Kaszyński ps. „Nurt” – pierwszy od lewej (fot. z zasobu AIPN)

BIOGRAM / BIOGRAFIA

Eugeniusz Gedymin Kaszyński „Zygmunt”

Autor: RYSZARD SODEL 22.03.2024

W marcu 1976 r. zmarł Eugeniusz Gedymin Kaszyński „Zygmunt”, „Nurt”, „Mur”, major rezerwy Wojska Polskiego, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i Armii Krajowej, cichociemny, zastępca Jana Piwnika „Ponurego”.

Eugeniusz Gedymin Kaszyński urodził się 22 sierpnia 1909 r. w Łodzi. Od dzieciństwa związany z tym miastem, w latach 1928-1931 uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. Pierwszego Prezydenta

Rzeczypospolitej Gabriela Narutowicza.

Kariera wojskowa

Po zdaniu egzaminu dojrzałości w 1931 r. wstąpił do wojska. We wrześniu 1932 r. ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty nr 2 w Biedrusku pod Poznaniem i rozpoczął służbę w 31. Pułku Strzelców Kaniowskich w Łodzi. W 1935 r. odszedł z wojska w stopniu podporucznika.

1 kwietnia 1938 r. ponownie rozpoczął służbę jako oficer kontraktowy w 49. Pułku Piechoty Strzelców Huculskich 11. Dywizji Piechoty w Kołomyi. Wziął udział w kampanii wrześniowej, służąc w Batalionie Obrony Narodowej „Stryj” w Grupie Operacyjnej „Stryj” dowodzonej przez gen. Stefana Dembińskiego.

Portret por./mjr. Eugeniusza Kaszyńskiego ps. „Nurt”, dowódcy I batalionu 2. Pułku Piechoty Legionów AK. Autor: Ryszard Dzieciaszek ps. „Dąb” (fot. z zasobu AIPN)

por/mjr „NURT” – Eugeniusz - Gedymin
Kaszyński, d-ca 1bat.2pp leg. AK.

**Eugeniusz Gedymin Kaszyński ps.
„Nurt”, dowódca I batalionu 2.
Pułku Piechoty Legionów AK (fot.
z zasobu AIPN)**

W nocy z 19 na 20 września 1939 r. wraz z batalionem przekroczył granicę polsko-węgierską i został internowany. Wydostał się z obozu dla internowanych i po dotarciu do Francji wstąpił do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Służył jako dowódca plutonu w 8. Pułku Piechoty 3. Dywizji Piechoty. Walczył w kampanii francuskiej 1940 r., a po jej zakończeniu przedostał się do Wielkiej Brytanii.

Eugeniusz Kaszyński służył w 4. Brygadzie Kadrowej Strzelców. Następnie wstąpił do 1. Samodzielnej Brygady Spadochronowej, w której został instruktorem w ośrodku spadochronowym w Ringway koło Manchesteru. Po zgłoszeniu chęci powrotu do kraju, przeszedł intensywny kurs przewidziany dla cichociemnych.

W oddziale „Ponurego”

W nocy z 1 na 2 października 1942 r. Eugeniusz Kaszyński został zrzucony w okolicach Mińska Mazowieckiego wraz z ppor. Waldemarem Szwiecem „Robotem” i ppor. Antonim Jastrzębskim „Ugorem”. Przez krótki czas przebywał wraz z pozostałymi skoczkami w Warszawie w celu aklimatyzacji i zapoznania się z realiami życia w okupowanym kraju. Później został skierowany do Komendy Okręgu Radomsko-Kieleckiego AK. Na Kielecczyźnie znalazł się w oddziale dowodzonym przez Jana Piwnika „Ponurego”. Pełnił funkcję jego zastępcy, dowodząc zgrupowaniem nr 1, które operowało i kwaterowało na Wykusie i w jego okolicach.

**Eugeniusz Kaszyński ps. „Nurt”
na koniu (fot. z zasobu AIPN)**

**Sztab Świętokrzyskich
Zgrupowań Partyzanckich
„Ponury” (fot. z zasobu AIPN)**

2 stycznia 1944 r. objął dowództwo Zgrupowania Partyzanckiego po Janie Piwniku „Ponurym”, który wskutek konfliktu z komendą okręgu został odwołany i skierowany na Nowogródczynę. W 1944 r. Zgrupowanie Partyzanckie zmieniło nazwę na Oddział Partyzancki 2. Pułku Piechoty Legionów AK, a następnie na I batalion 2. Pułku Piechoty Legionów AK. Dowodzony przez Kaszyńskiego, prowadził intensywne walki z oddziałami niemieckimi na obszarze Kielecczyny.

Koniec epopei

W połowie sierpnia 1944 r. Kaszyński otrzymał rozkaz sformowania dużego zgrupowania partyzanckiego, które miało iść na pomoc powstańczej Warszawie. Zgrupowanie liczyło ok. sześciu tysięcy partyzantów.

Wskutek trudności z jego utrzymaniem na terenie kontrolowanym przez Niemców (dysponujących bronią ciężką w postaci artylerii, sił pancernych i lotniczych) zostało one podzielone na mniejsze oddziały.

Eugeniusz Gedymin Kaszyński ps.

„Nurt” - pierwszy od lewej (fot. z zasobu AIPN)

14 listopada 1944 r. Eugeniusz Kaszyński dokonał rozformowania dowodzonego przez siebie I batalionu 2. Pułku Piechoty Legionów AK, rozpuszczając swoich ludzi na zimowe kwatery. Po wkroczeniu oddziałów Armii Czerwonej na Kielecczynę udał się do Warszawy, a następnie do Krakowa. W sierpniu 1945 r. wyjechał przez Czechosłowację do Wielkiej Brytanii, gdzie pozostał już do końca życia.

Zmarł w samotności 24 marca 1976 r. w Londynie. W 1994 r. jego prochy zostały sprowadzone do Polski i pochowane przy kapliczce na Wykusie.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ